

A 2017/2018. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
második forduló

MAGYAR IRODALOM

FELADATLAP

Munkaidő: 300 perc (feladatlap: 60 perc, zárthelyi pályamunka: 240 perc)
Elérhető pontszám: 100 pont (feladatlap: 20 pont, zárthelyi pályamunka: 80 pont)

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűkkel ki kell tölteni a versenyző adatait tartalmazó részt! A munkalapokra nem kerülhet sem név, sem más megkülönböztető jelzés, kizárólag a **versenyző kódszáma**, amelyet minden munkalapra rá kell írni!

Minden versenyző **csak az általa választott témához tartozó feladatlapot** oldja meg! A **megoldáshoz íróeszközön kívül más segédeszköz (az alaplómű, vagy más forrás) nem használható!** Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás fölé- vagy melléírásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni! Durva vagy súlyos helyesírási hibáért pontlevonás jár. Az üresen hagyott részeket át kell húzni a dolgozatban!

A feladatlap beadása után a **zárthelyi pályamunka elkészítéséhez íróeszközön kívül kizárólag a választott irodalmi mű (művek) szövege használható, egyéb segédanyag (kézirat, szakirodalom, jegyzet stb.) nem.** Minden versenyzőnek **az általa választott témában kell kidolgozni a pályamunkát** a helyszínen kapott tisztázati lapokon!

A munka végén **minden dolgozatlapot a borítólapon** kell elhelyezni, és azzal együtt kell beadni.

.....
A VERSENYZŐ ADATAI

A versenyző kódszáma:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....
Az iskola neve: .....
Az iskola címe: ..... írsz. .... város
..... utca .....hsz.

1. Az **Arany János költészete az 1850-es években** című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Arany János a *Széptani jegyzetekben* együtt tárgyalja a románcot és a balladát.

A/ Írjon két-két ismérvet az alábbiakra!

„románcos ballada”:

.....
.....

„tisza ballada”:

.....
.....

B/ Írjon egy-egy műcímet példaként ezekre!

„románcos ballada”:.....

„tisza ballada”:.....

Helyes ismérvenként 1-1 pont, helyes példaként 0,5-0,5 pont, összesen 5 pont.

2. feladat

Soroljon fel négy szerzőt, akitől Arany János fordított!

.....
.....
.....
.....

Helyes válaszonként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

3. feladat

Arany János számos elemzést, tanulmányt írt az ötvenes években. Nevezzen meg hármat!

.....
.....
.....

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 3 pont.

6. feladat**Milyen kapcsolatban állt Arany János a megnevezett személyekkel?**

Gyulai Pál: .....

.....

Petőfi Sándor: .....

.....

Tompa Mihály: .....

.....

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 3 pont.**FIGYELEM!****A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:****A bűn és bűnhődés motívumának jelentősége Arany János nagykőrösi balladáiban**

2. Csoóri Sándor lírája című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Az alábbi táblázatba írja be időrendben az alábbi Csoóri-verseskötetek címét a megjelenés évének sorrendjében!

Ördögpilte, A látogató emlékei, Második születésem, Csöndes tériszony, Felröppen a madár, Menekülés a magányból

Kötetcím	Megjelenés éve
1.	1954
2.	1957
3.	1962
4.	1967
5.	1977
6.	2001

Elérhető pontszám helyes válaszonként 0,5-0,5 pont, összesen 3 pont.

2. feladat

Foglalja össze röviden, hogyan kapcsolódnak az alábbi személyek Csoóri Sándor életművéhez!

Sára Sándor

.....

.....

.....

Berzsenyi Dániel

.....

.....

.....

Petőfi Sándor

.....

.....

.....

Elérhető pontszám helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 3 pont.

3. feladat

Az alábbi műcímek Csoóri Sándor műfaji kísérleteinek egy-egy fontos állomását jelzik. Nevezze meg a műalkotások műfaját!

MŰCÍM	MŰFAJ
Tudósítás a toronyból	
Pergőtűz	
Iszapeső	
Utazás félálomban	

Elérhető pontszám válaszelemenként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

4. feladat

Hogyan kapcsolódnak Csoóri Sándor életművéhez az alábbiak?

Hitel.....

.....

Új Hang.....

.....

Kuba.....

.....

Esztergom.....

.....

Elérhető pontszám helyes válaszonként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

5. feladat

Csoóri Sándor számos elődjét és kortársát megidézte *Tenger és diólevél* című esszékötetében. Mely költőkre / írókra utal az alábbi szövegrészekben? Nevezze meg Csoóri megidézett példaképeit!

„Soha senki nem tudta eddig magyarul úgy kifejezni mindenkori eltévelyedésünket. ... Soha, soha senki a hiábavalóság balladás romantikáját. De az eltévedt, ügető lovas nemcsak a magyar

sors jelképe, hanem az úr betyárja is. A borzongató semmi lovasa. Csupa vérzés és csupa titok mögötte.”

A megidézett példakép neve: .....

„Nemcsak a magyar proletárság, de minden ország és minden idők proletárjai az ő szavával szólaltak meg először a leghitelesebben, tehát történelmien. ... egyetemes árvasága, létmodellt teremtő költészete mindenki másnál megrázóbban és korszerűbben fejezte ki az emberiség két háború közötti szituációját”.

A megidézett példakép neve: .....

„Hisz minden szellemi és erkölcsi küzdelem – a határainkon túli magyarság védelmétől a nemzet legújabb kori egységesítéséig – az ő akaratából bontakozott ki. Ahogy fiatalon a puszták népét, élete utolsó évtizedeiben a kisebbségbe szorult magyarságot emelte be a nemzet közösségébe. Felfedezései tehát többszörösen is korszakos felfedezések voltak”.

A megidézett példakép neve: .....

„...a morális megszállottság költője volt. A magaslati etika hegymászója. Mert nézzünk csak körül, és nézzünk magunkba is: az erkölcsi erózió korában ugyan kit foglalkoztatott annyit a züllés, mint őt? A nagy és a kis apokalipszisok rombolása? *A Menyegző*, ez a mítosszá táguló költemény, nemcsak a magyar költészet és korunk világirodalmának egyik legjelentősebb verse, de ezzel egyidejűleg kivételes erkölcsi teljesítmény is. A lakodalmazó emberiséggel való egyszemélyes szembefordulás.”

A megidézett példakép neve: .....

Elérhető pontszám helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 4 pont.

6. feladat

Csoóri költészetének gyakran visszatérő motívuma a havazás. Nevezze meg az alábbi idézetekben a hóhullás jelentését és a versszövegben megjelölt költői képet / alakzatot!

Versrészlet	A hóesés jelentésárnyalatai	Költői kép/ alakzat
Csendes az este, menjél be, hullongó álom hintsen be, öröm száll a pelyheken; hóhullás a szerelem. <i>(Hóhullásban)</i>		

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

Személyes és közösségi sors összefonódása Csoóri Sándor költészetében

3. A Szabó Magda regényvilága (*Régimódi történet, Az ajtó*) című témakörhöz tartozó feladatlap

1. Kortársak Szabó Magdáról

Nevezze meg az alábbi, Szabó Magdát méltató idézetek kortárs író-szerzőit!

Idézet	Az idézet szerzője
„Irodalmunk utolsó nagyasszonya”	
„Szabó Magda szerkezetei kiválóak, kivételesen szakszerűek az erre nem nagyon hajlamos magyar irodalomban.”	
„Szabó Magda nem volt senkié, jelmezek, maszkok sokasága volt, egyszemélyes kiállítás, aki rajongott a meghökkentő és látványos pillanatokért [...] Szabó Magda alakváltásaival, impulzivitásával reprezentálta az élet gazdagságát, saját, teremtett életének bőségét.”	
„Szabó Magda, amikor ír, azt tesz az emberi világgal, amit csak akar. Mindent megkapott a varázslathoz: lenyűgöző nyelvi erőt, élmény-bőséget és a szükséges – bár fegyelmezetten titkolt – szenvedést.”	

Minden helyes válasz 0,5 pont, összesen 2 pont.

2. Szintézis

A *Régimódi történet* regénytípusokat szintetizáló mű. Nevezzen meg négy regénytípust, amelyek elemei megtalálhatók a regényben! Emelje ki meghatározó sajátosságaikat! A mű alapján támassza alá állítását!

Regénytípus	Regénytípus sajátosságai	Példa a <i>Régimódi történetből</i>

Minden helyesen kitöltött sor 1 pont, összesen 4 pont.

3. Műfajok egymás mellett

Szabó Magda sok műfajban alkotott. Az életműből írjon példát az alább megnevezettekre!

Műfaj	Példa
színmű	
ifjúsági regény	
lírai regény	
értekezés	

Minden helyes válasz 0,5 pont, összesen 2 pont.

4. Írók, művek párbeszéde

Nevezzen meg szépirodalmi műveket, szerzőikkel együtt, amelyekkel a *Régimódi történet* és *Az ajtó* című regények párbeszédbe lépnek!

Szerző	Mű	Példa a <i>Régimódi történet</i> és/vagy <i>Az ajtó</i> c. műből

Minden helyesen kitöltött sor 1 pont, összesen 4 pont.

5. Jelentésszervező motívumok

Az alábbi motívumok a megadott regények fontos elemei. Értelmezze ezek jelentésszervező szerepét!

Motívum	Jelentésszervező szerepe
kanna, hattyúkkal	
titok és titokfejtés	
szerepkonvenciók elbizonytalanodása	
vallomás, gyónás	
dramatis personae	
művész	

állatok	
Debrecen	

Minden helyes válasz 0,5 pont, összesen 4 pont.

6. Hagyomány és újítás

A szakirodalom jeles képviselői szerint Szabó Magda regényei a realista és a modernista próza elemeit ötvözik. Nevezze meg két modernista elbeszéléstechnikai újítását! Állításait példákkal támassza alá!

Modernista elem	Példa

Minden helyesen kitöltött sor 1 pont, összesen 2 pont.

7. Irodalom és film

Nevezzen meg négy Szabó Magda-regényt, amelyet megfilmesítettek!

.....
 .....
 .....
 .....

Minden helyes válasz 0,5 pont, összesen 2 pont.

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

Sorstragédiák ábrázolása Szabó Magda *Régimódi történet* és *Az ajtó* című regényeiben

4. Az antik komédia (Arisztophanész: *Lüszisztraté*; Plautus: *A hetvenkedő katona*)

című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Értelmezze az alábbi poétikai, drámaelméleti fogalmakat a pályázati témával összefüggésben!

óattikai komédia / ókomédia

.....
 .....

agón

.....
 .....

contaminatio / kontamináció

.....
 .....

fabula palliata

.....
 .....

Elérhető pontszám válaszelemenként 1 pont, összesen 4 pont.

2. feladat

Foglalja össze tömören a megnevezettek szerepét a táblázatban megadott szempontok szerint!

Név	Jelentőség, jellegzetes téma, hangnem	Dramaturgiai újítások
Arisztophanész		

Plautus		
----------------	--	--

Elérhető pontszám válaszelemenként 1-1 pont, összesen 4 pont.

3. feladat

Mutassa be kulcsszavak és példák segítségével az ókori görög és római színház különbségeit!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám összesen 3 pont.

4. feladat

Nevezzen meg két-két szerzőt a magyar vagy világirodalomból, akikre hatottak Arisztophanész vagy Plautus komédiái!

Arisztophanész: .....

Plautus: .....

Elérhető pontszám helyes válaszelemenként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

5. feladat

Nevezzen meg a megadott komédiákon *kívül* még két-két alkotást a szerzőktől!

Szerző	Műcím
Arisztophanész	
Plautus	

Elérhető pontszám helyes válaszonként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

6. feladat

Nevezzen meg 3 híres színészt, akik a *Lüszisztraté* és/vagy *A hetvenkedő katona* előadásában emlékezetes alakítást nyújtottak!

A színész neve és szerepe:

.....

A színész neve és szerepe:

.....

A színész neve és szerepe:

.....

Elérhető pontszám helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 3 pont.

7. feladat

Az alábbi feladatban a *komédia* műfajához kapcsolódó szerzők és műveik szerepelnek.

Egészítse ki a táblázatot!

a szerző neve	a mű címe
	Liliomfi
William Shakespeare	
	Képzelt beteg
Balassi Bálint	

Elérhető pontszám helyes válaszonként 0,5-0,5 pont, összesen 2 pont.

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

A cselekményvezetés, a jelenetformálás, a dramaturgiai eszközök sajátosságai és különbözőségei Arisztophanész *Lüszisztraté* és Plautus *A hetvenkedő katona* című antik komédiájában

